

Закон за социално подпомагане

(Обн., ДВ, бр. 56 от 1998 г.; изм. с § 4 от Закона за деноминация на лева - бр. 20 от 1999 г., бр. 45 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 120 от 2002 г., бр. 18 от 2006 г.; изм., бр. 30 от 2006 г., бр. 105 от 22.12.2006 г. - в сила от 01.01.2007 г.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ
Глава втора ОРГАНИ ПО СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ
Глава трета СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ
Глава четвърта СОЦИАЛНИ УСЛУГИ
Глава пета СОЦИАЛНИ РАБОТНИЦИ
Глава шеста ОРГАНИЗАЦИИ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ
Глава седма ФИНАНСИРАНЕ
Глава осма КОНТРОЛ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ
ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА
ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) Този закон урежда обществените отношения, свързани със социалното подпомагане на гражданите в Република България.

(2) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Законът има за цел:

1. подпомагане на гражданите, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизнени потребности;

2. укрепване и развитие на обществената солидарност в трудни житейски ситуации;

3. подпомагане на социалната реинтеграция на лицата, които получават социални помощи;

4. подпомагане на трудовата заетост на безработните лица, които отговарят на изискванията за получаването на месечни социални помощи;

5. насърчаване на предприемачеството в социалната сфера чрез предоставяне на социални услуги от физически и юридически лица.

(3) (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Социалното подпомагане се изразява в предоставяне на помощи и услуги.

(4) (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Социалното подпомагане се основава на социална работа, като се прилага индивидуален подход и оценка на конкретните потребности на лицата и семействата.

(5) (Предишн ал. 3, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Социалното подпомагане се извършва по начин, който да запазва човешкото достойнство на гражданите.

Чл. 2. (1) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Българските граждани, чужденците с разрешение за постоянно пребиваване в Република България и чужденците, на които е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут, са длъжни да полагат грижи за задоволяване на своите жизнени потребности.

(2) Социалното подпомагане се изразява в предоставяне на помощи в пари и/или в натура и оказване на услуги за задоволяване на основни жизнени

потребности на гражданите, когато това е невъзможно чрез труда им и притежаваното от тях имущество.

(3) (Доп., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Право на социално подпомагане имат българските граждани, семейства и съжителстващи лица, които поради здравни, възрастови, социални и други независещи от тях причини не могат сами чрез труда си или доходите, реализирани от притежавано имущество или с помощта на задължените по закон да ги издържат лица да осигуряват задоволяване на основните си жизнени потребности.

(4) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) От правото по ал. 3 се ползват и чужденците с разрешение за постоянно пребиваване в Република България и чужденците, на които е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут, и лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

(5) Получаването на месечни социални помощи се обвързва с полагането на общественополезен труд, освен в случаите на майчинство или когато възрастта и/или здравословното състояние на лицето не позволяват това.

(6) (Отм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.).

Чл. 3. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) При осъществяване на социалното подпомагане не се допускат пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, етническа принадлежност, гражданство, политически или други убеждения, религия или вяра, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение или произход, членуване в синдикални и други обществени организации и движения.

Глава втора ОРГАНИ ПО СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ

(Изм. на загл., ДВ, бр. 120 от 2002 г.)

Чл. 4. (1) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Министерският съвет определя държавната политика в областта на социалното подпомагане.

(2) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Министърът на труда и социалната политика разработва, координира и провежда държавната политика в областта на социалното подпомагане.

(3) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Държавната политика в областта на социалното подпомагане се осъществява в сътрудничество с областните администрации, органите на местното самоуправление и юридическите лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза, които създават условия и съдействат за реализирането на програми и проекти в тази област.

(4) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) За осъществяване на сътрудничеството по ал. 3 се създава Съвет за социално подпомагане, който е обществен консултативен орган към министъра на труда и социалната политика. В него участват представители на Министерството на труда и социалната политика, Министерството на финансите, Министерството на здравеопазването, Министерството на образованието и науката, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Националното сдружение на общините в Република България, представители на представените на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите, както и на представители на юридически лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза в областта на социалното подпомагане.

(5) Устройството и дейността на Съвета за социално подпомагане се регламентират с наредба на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 5. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.)

(1) За изпълнение на държавната политика в областта на социалното подпомагане се създава Агенцията за социално подпомагане към министъра на труда и социалната политика.

(2) Агенцията за социално подпомагане е изпълнителна агенция - второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на труда и социалната политика, и е юридическо лице със седалище София.

(3) Агенцията за социално подпомагане се представлява и ръководи от изпълнителен директор.

(4) Към изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане се създава инспекторат.

(5) (Изм., ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Териториалните поделения на Агенцията за социално подпомагане са регионални дирекции за социално подпомагане в областните административни центрове и дирекции "Социално подпомагане".

(6) В дирекциите "Социално подпомагане" се създават отдели "Закрила на детето".

(7) (Изм., ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Дейността, структурата и числеността на персонала на Агенцията за социално подпомагане, броят и териториалният обхват на нейните поделения се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет по предложение на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 6. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Агенцията за социално подпомагане:

1. осъществява изпълнението на държавната политика по социално подпомагане;
2. осъществява дейност по отпускане на социални помощи и по предоставяне на социални услуги;
3. контролира спазването на утвърдени критерии и стандарти за извършване на социални услуги;
4. разрешава откриването и закриването на специализирани институции за социални услуги;
5. регистрира физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица, извършващи социални услуги;
5. (изм., ДВ, бр. 18 от 2006 г. – в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) регистрира лицата по чл. 18, ал. 1, т. 3 и 4, извършващи социални услуги;
6. изготвя обобщени годишни отчети и анализи за дейността по социално подпомагане в страната, които представя на министъра на труда и социалната политика;
7. участва при изготвянето на проекти на нормативни актове по социално подпомагане;
8. извършва и други дейности, определени със закон или с акт на Министерския съвет.

Чл. 7. (Отм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.).

Чл. 8. (Отм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.).

Чл. 9. (Отм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.).

Чл. 10. (Отм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.).

Глава трета **СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ**

Чл. 11. (1) (Предишен текст на чл. 11, изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Социалните помощи са средства в пари и/или в натура, които допълват или заместват собствените доходи до основните жизнени потребности или задоволяват инцидентно възникнали потребности на подпомаганите лица и семейства.

(2) (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Социални помощи се получават от лица, след като са изчерпани всички възможности за самоиздръжка и помощ от задължените по закон да ги издържат лица.

Чл. 12. (1) Социалните помощи са:

1. месечни;
2. целеви;
3. еднократни.

(2) (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Социални помощи се отпускат след преценка на:

1. доходите на лицето или семейството;
2. имущественото състояние;
3. семейното положение;
4. здравословното състояние;
5. трудовата заетост;
6. възрастта;
7. други констатирани обстоятелства.

(3) (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Министерският съвет определя месечен размер на гарантирания минимален доход, който служи като база за определяне на социалните помощи по ал. 1.

(4) (Предишна ал. 2, доп., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Условието и редът за предоставянето на социалните помощи и прекратяването им се уреждат с правилника за прилагане на този закон с изключение на целевите помощи за отопление, които се уреждат с наредба на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 12а. (Нов, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Социалната интеграция на подпомаганите лица може да се реализира въз основа на индивидуален проект, изготвен от дирекция "Социално подпомагане".

Чл. 12б. (Нов, ДВ, бр. 120 от 2002 г.)

(1) Безработните лица, които отговарят на условията за подпомагане с месечни помощи, се включват в програми за заетост, утвърдени от министъра на труда и социалната политика.

(2) Лицата по ал. 1, отказали участие в програми за заетост, се лишават от месечни помощи за срок от една година.

(3) Реализирането на програмите по ал. 1 се осъществява съвместно от общинските администрации, държавните, общинските и частните предприятия и други юридически лица, териториалните поделения на Агенцията по заетостта и на Агенцията за социално подпомагане.

(4) Включването в програми за заетост по ал. 1 не е задължително за:

1. полагащите грижи за деца до 3-годишна възраст:
 - а) майки (осиновителки, осиновители);
 - б) родители, които отглеждат сами децата си;
 - в) настойници;
2. бременни жени след третия месец на бременността им;
3. лицата с трайни увреждания или с установена временна неработоспособност;
4. лицата, полагащи грижи за болен член на семейството или за роднини по възходяща и низходяща линия до втора степен;
5. лицата, полагащи грижи за член на семейството или роднини по възходяща и низходяща линия до втора степен, които имат увреждане и се нуждаят постоянно от чужда помощ;
6. лицата с психични заболявания, установени от компетентните органи.

Чл. 12в. (Нов, ДВ, бр. 18 от 2006 г. – в сила от 01.07.2006 г.)

(1) Безработните лица в трудоспособна възраст, с изключение на лицата по чл. 12б, ал. 2, могат да получават месечна социална помощ непрекъснато за срок от 18 месеца.

(2) Правото на месечно социално подпомагане се възстановява след изтичане на 12 месеца от прекратяването му при условията и по реда, предвидени в правилника за прилагане на закона.

(3) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага в случаите по чл. 12б, ал. 4.

Чл. 13. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.)

(1) Социални помощи се отпускат въз основа на молба-декларация, подадена от нуждаещия се или от упълномощено от него лице.

(2) Помощите по ал.1 се отпускат със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или от упълномощено от него длъжностно лице след преценка на всички данни и обстоятелства, констатирани със социална анкета.

(3) Отказът за отпускане на социални помощи задължително се мотивира.

(4) Заповедта за отпускане или за отказ на социални помощи се съобщава писмено на лицето, подало молба, в 7-дневен срок от нейното издаване.

(5) Заповедта по ал. 2 се обжалва пред директора на регионалната дирекция "Социално подпомагане" по реда на Закона за административното производство.

(5) (Изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г. – в сила от 12.07.2006 г.) Заповедта по ал. 2 се обжалва пред директора на регионалната дирекция "Социално подпомагане" по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 14. (1) Социалните помощи се освобождават от данъци и такси.

(2) Правото на социална помощ е лично. Отказът от това право, както и прехвърлянето му са недействителни.

(3) От парични социални помощи не могат да се правят удръжки, освен за:

1. надвзети средства за социално подпомагане в резултат на счетоводно-техническа грешка;

2. запори за вземания за издръжка на деца.

(4) (Отм., ДВ, бр. 18 от 2006 г.).

(5) (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.; изм., бр. 18 от 2006 г.) Лицата, недобросъвестно получили социални помощи, се лишават от тези помощи за срок от две години.

(6) (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Лицата, неизползвали по предназначение целевите помощи, се лишават от тези помощи за срок от една година.

(7) (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Вземанията на лицата по този закон се погасяват в тримесечен срок, смятано от края на месеца, за който се отнасят.

Чл. 14а. (Нов, ДВ, бр. 18 от 2006 г.)

(1) При писмен сигнал за недобросъвестно получени средства от социални помощи или по преценка на директора на съответната дирекция "Социално подпомагане" се извършва проверка от длъжностно лице на дирекцията.

(2) За резултатите от проверката длъжностното лице по ал. 1 съставя констативен протокол, който предоставя в тридневен срок на директора на дирекцията "Социално подпомагане".

(3) В случай на констатирана недобросъвестност директорът на дирекция "Социално подпомагане" издава мотивирана заповед за възстановяване на получената социална помощ заедно със законната лихва.

Чл. 14б. (Нов, ДВ, бр. 18 от 2006 г.)

(1) Заповедта по чл. 14а, ал. 3 подлежи на обжалване по реда на Закона за административното производство в 7-дневен срок от деня на получаването. Обжалването спира изпълнението, като не се допуска предварително изпълнение.

(1) (Изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г. - в сила от 12.07.2006 г.) Заповедта по чл. 14а, ал. 3 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 7-дневен срок от деня на получаването. Обжалването спира изпълнението, като не се допуска предварително изпълнение.

(2) Заповедта по чл. 14а, ал. 3 е изпълнително основание по чл. 237, буква "к" от Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 14в. (Нов, ДВ, бр. 18 от 2006 г.) В производствата по чл. 14б страните се освобождават от държавни такси.

Чл. 15. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Лицата, подпомагани по реда на този закон, са длъжни да уведомяват писмено съответната дирекция "Социално подпомагане" за всички промени на обстоятелствата, посочени в чл. 12, ал. 2, т. 1 - 7 в срок не по-късно от един месец от настъпването им.

Глава четвърта СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

Чл. 16. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.)

(1) Социалните услуги се основават на социална работа и са насочени към подкрепа на подпомаганите лица за:

1. осъществяване на ежедневните дейности;
2. социално включване.

(2) Социалните услуги се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата.

Чл. 17. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.)

(1) Социалните услуги се извършват срещу заплащане на такси или по договаряне от лицата, които ги ползват.

(2) Таксите за социални услуги, финансирани от републиканския бюджет, се определят с тарифа, утвърдена от Министерския съвет.

(3) Таксите за социални услуги, финансирани от общинския бюджет, се заплащат по Закона за местните данъци и такси.

(4) Заплащането на социални услуги, предоставени от физически лица, регистрирани по Търговския закон, и от юридически лица, се извършва по договаряне.

(4) (Изм., ДВ, бр. 18 от 2006 г. – в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) Заплащането на социални услуги, предоставени от лицата по чл. 18, ал. 1, т. 3 и 4, се извършва по договаряне.

Чл. 18. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.)

(1) Социални услуги се извършват от държавата, от общините, от физически лица, регистрирани по Търговския закон, и от юридически лица.

(1) (Изм., ДВ, бр. 18 от 2006 г. – в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) Социални услуги се извършват от:

1. държавата;
2. общините;
3. български физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица;
4. чуждестранни физически или юридически лица от държавите - членки на Европейския съюз, или от други държави - страни по Споразумението за Европейско икономическо пространство, регистрирани като търговци съгласно националното си законодателство.

(2) Физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица могат да предоставят социални услуги само след вписване в регистър към Агенцията за социално подпомагане.

(2) (Изм., ДВ, бр. 18 от 2006 г. – в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) Лицата по ал. 1, т. 3 и 4 могат да предоставят социални услуги само след вписване в регистър към Агенцията за социално подпомагане.

(3) (Изм., ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица могат да предоставят социални услуги за деца до 18 години след издаване на лиценз и вписване в регистъра по ал. 2.

(3) (Изм., ДВ, бр. 18 от 2006 г. – в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) Лицата по ал. 1, т. 3 и 4 могат да предоставят социални услуги за деца до 18 години след издаване на лиценз и вписване в регистъра по ал. 2.

(4) Условието и редът за регистрация се уреждат с правилника за прилагане на закона.

(5) Социални услуги могат да се предоставят при съвместно участие въз основа на договор между държавата, общините, физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица.

(5) (Изм., ДВ, бр. 18 от 2006 г. – в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) Социални услуги могат да се предоставят при съвместно участие въз основа на договор между държавата, общините и лицата по ал. 1, т. 3 и 4.

(6) Кметът на общината може да възложи управлението на специализираните институции и на социалните услуги, предоставяни в общността, на лицата по ал. 2 и 3.

(7) Лицата по ал. 2 и 3 могат да кандидатстват за средства от фонд “Социално подпомагане” след защита на проект.

(8) Всички дейности в областта на социалните услуги се предоставят чрез конкурс или по договаряне при единствен кандидат при спазване на критерии и стандарти, определени с правилника за прилагане на закона и наредба за критериите и стандартите за социални услуги за деца, приета от Министерския съвет.

Чл. 19. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Условието и редът за извършване на социални услуги се определят с правилника за прилагане на закона.

Глава пета СОЦИАЛНИ РАБОТНИЦИ

Чл. 20. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Изискванията за професионалните и личностните качества на социалните работници при назначаването им се определят с наредба на министъра на труда и социалната политика.

Глава шеста ОРГАНИЗАЦИИ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

(Отм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.)

Глава седма ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 24. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.)

(1) Финансирането на социалното подпомагане се осъществява със средства от:

1. републиканския бюджет;
2. общинските бюджети;
3. национални и международни програми;
4. дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица;
5. средства от фонд “Социално подпомагане”;
6. други източници.

(2) Агенцията за социално подпомагане е администратор на следните собствени приходи:

1. приходи от глоби за нарушения по този закон;
2. постъпления от рекламно-информационна и издателска дейност;

3. дарения и завещания от местни и чуждестранни физически или юридически лица;

4. приходи от други източници.

Чл. 24а. (Нов, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Лицата по чл. 18, ал. 2 и 3 могат да кандидатстват за получаване на финансови средства за извършване на социални услуги от републиканския бюджет и от общинските бюджети при спазване на утвърдените критерии и стандарти, определени с правилника за прилагане на закона и наредба за критериите и стандартите за социални услуги за деца.

Чл. 25. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Към министъра на труда и социалната политика се създава фонд "Социално подпомагане" - второстепенен разпоредител с бюджетни кредити.

Чл. 26. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Средствата по фонд "Социално подпомагане" се набират от:

1. целева субсидия от републиканския бюджет в размер, определян ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България;

2. дарения и завещания от местни и чуждестранни физически или юридически лица;

3. тридесет на сто от размера на таксите, заплащани от лицата, ползващи социални услуги, финансирани от републиканския бюджет;

4. приходи от организирани извънредни и специализирани тиражи на Държавната парично-предметна лотария и на Българския спортен тотализатор;

5. възстановени неправомерно и недобросъвестно получени средства по фонда и лихвите по тях;

6. (изм., ДВ, бр. 18 от 2006 г.) такси от издадени лицензи;

7. приходи от други източници.

Чл. 27. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Средствата по фонд "Социално подпомагане" се разходват за:

1. социални помощи;

2. целеви социални програми и проекти в областта на социалното подпомагане;

3. социални услуги, извършвани от общините, както и от лица, вписани в регистъра по чл. 18, ал. 2 и 3;

4. изследвания и разработване на нормативна база в сферата на социалното подпомагане - не повече от 2 на сто от годишния обем на фонда;

5. придобиване на дълготрайни активи и текущо поддържане на материалната база;

6. изграждане на нова, реконструкция и модернизация на съществуващата материална база за предоставяне на социални услуги;

7. издръжка на дейността на фонда - не повече от 5 на сто от набраните средства.

Чл. 28. (1) Орган за управление на фонд "Социално подпомагане" е управителният съвет, който се състои от управител, подуправител и трима членове.

(2) Управителят и подуправителят на фонда се назначават от министъра на труда и социалната политика, а членовете се предлагат от Съвета за социално подпомагане.

Чл. 29. Управителният съвет на фонд "Социално подпомагане":

1. разработва правилник за своята дейност;

2. разработва и съгласува със Съвета за социално подпомагане годишната план-сметка на фонда;

3. предлага план-сметката на фонда за утвърждаване от министъра на труда и социалната политика след съгласуване с министъра на финансите;

4. (изм., ДВ, бр. 105 от 2006 г.) съставя годишния финансов отчет съгласно изискванията на Закона за счетоводството;

5. изготвя годишния доклад за дейността на фонда.

Чл. 30. Министърът на труда и социалната политика утвърждава правилника за дейността на управителния съвет на фонд "Социално подпомагане".

Глава осма КОНТРОЛ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 31. (1) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Министърът на труда и социалната политика упражнява цялостен контрол по спазването на този закон и на другите нормативни актове в областта на социалното подпомагане.

(2) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Специализираният контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане в териториалните подразделения на Агенцията за социално подпомагане и в специализираните институции за социални услуги и социалните услуги, предоставяни в общността, както и по спазването на критериите и стандартите за извършване на социални услуги, се осъществява от инспектората по чл. 5, ал. 4.

(3) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Контролът по спазване на стандартите за качество на социалните услуги за деца, определени в наредба за критериите и стандартите за социални услуги за деца, се осъществява от Държавната агенция за закрила на детето.

Чл. 32. (1) При изпълнение на контролните си функции инспекторите имат право:

1. да посещават без ограничение органите за социално подпомагане и местата, където се извършват дейности по социално подпомагане;
2. да изискват обяснения и предоставяне на документи, справки и сведения;
3. да получават пряко от подпомаганите лица необходимата информация.

(2) (Изм., ДВ, бр. 45 от 2002 г.) Инспекторите са длъжни да спазват нормативните изисквания за защита на класифицираната информация, станало им известна при или по повод на извършваните проверки, както и да зачитат честта и достойнството на подпомаганите лица.

(3) При установяване на закононарушения, които съдържат данни за извършено престъпление, инспекторатът уведомява незабавно органите на прокуратурата.

Чл. 33. Държавните органи и съответните длъжностни лица са задължени да предоставят информация и да оказват съдействие на инспекторите при изпълнение на техните функции.

Чл. 34. (1) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) За предотвратяване или преустановяване на нарушенията на законодателството по социалното подпомагане инспекторите налагат следните принудителни административни мерки:

1. дават задължителни предписания за отстраняване на допуснати нарушения;
2. (изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) спират изпълнението на неправомерни решения;
3. (изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) вписват данни за извършени нарушения в регистъра по чл. 18, ал. 2 и предлагат заличаване на вписването.

(2) Принудителните административни мерки по ал. 1 могат да се обжалват по реда на Закона за административното производство.

(2) (Изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г. – в сила от 12.07.2006 г.) Принудителните административни мерки по ал. 1 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 35. В общините се създават обществени съвети с решение на общинския съвет, които оказват съдействие и помощ при извършване на дейностите по социално подпомагане и упражняват обществен контрол върху тяхното осъществяване.

Чл. 36. (1) Длъжностно лице, което виновно нарушава законодателството по социално подпомагане, носи административнонаказателна отговорност,

независимо от дисциплинарната и имуществената отговорност за същото деяние.

(2) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г., бр. 18 от 2006 г.) Наказанието по ал. 1 е глоба в размер 600 лв., а за повторно нарушение - 1200 лв.

(3) Наказанието по ал. 2 се налага и на лица, които не изпълняват задължителните предписания по чл. 34, ал. 1, т. 1.

Чл. 37. (1) Нарушението се установява с акт, съставен от инспектор.

(2) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Наказателното постановление се издава от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане или от упълномощено от него длъжностно лице.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) (Отм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.)

Чл. 38. (Отм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.)

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Основни жизнени потребности" са достатъчно храна, облекло и жилище, съобразно социално-икономическото развитие на страната.

2. "Съжителстващи лица" са съвместно живеещите в едно жилище със или без родствена връзка, регистрирани на един адрес.

3. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) "Социално включване" е създаването на условия и възможности в най-висока степен за участие на подпомаганите лица в обществения живот.

4. (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) "Лица с трайни увреждания" са лица с установена степен на намалена работоспособност 50 и над 50 на сто.

5. (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) "Специализирани институции" са домове пансионен тип, в които хората са отделени от своята домашна среда.

6. (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) "Социални услуги" са дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот и се извършват в специализирани институции и в общността.

7. (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) "Социални услуги, предоставени в общността" са услуги, предоставени в семейна среда или в близка до семейната среда.

8. (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) "Социална работа" е професионална дейност за подобряване взаимната адаптация на подпомаганите лица, семействата, групите и средата, в която те живеят. Тя е комплекс от подпомагащи дейности, насочени към постигане на по-добро качество на живот, достойнство и отговорност у хората на основата на индивидуалните им способности, междуличностните отношения и ресурсите на общността.

9. (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) "Гарантиран минимален доход" е нормативно определен размер средства, който се използва като база за определяне на социалната помощ, с цел осигуряване на минимален доход за задоволяване на основни жизнени потребности на лицата, съобразно тяхната възраст, семейно положение, здравословно и имуществено състояние.

10. (Нова, ДВ, бр. 120 от 2002 г.) "Социална анкета" е дейност по установяване наличието на условията за упражняване на правото на социално подпомагане, извършена от социални работници в Дирекция "Социално подпомагане", която се изразява в проверки на място, в проучване на документация и събиране на информация.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Този закон отменя Указа за общественото подпомагане (обн., Изв., бр. 77 от 1951 г.; изм. и доп., бр. 69 от 1956 г., бр. 65 от 1957 г.; ДВ, бр. 51 от 1984 г.).

§ 3. Министерският съвет издава правилник за прилагането на закона.

§ 4. Изпълнението на закона се възлага на министъра на труда и социалната политика.

Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 7 май 1998 г. и е подпечатан с държавния печат.

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за социално подпомагане
(Обн., ДВ, бр. 120 от 29.12.2002 г. - в сила от 01.01.2003 г.)

.....
.....

Преходни и заключителни разпоредби

§ 32. Създадената с този закон Агенция за социално подпомагане е правоприемник на Националната служба за социално подпомагане и на общинските служби за социално подпомагане и поема активите и пасивите им.

§ 33. Трудовите правоотношения със служителите от Националната служба за социално подпомагане, от общинските служби за социално подпомагане и от заведенията за социални услуги се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда.

§ 34. Имуществото, ползвано от общинската служба за социално подпомагане към датата на влизане в сила на закона, се предоставя за безвъзмездно ползване на Агенцията за социално подпомагане за нуждите на дирекции "Социално подпомагане".

§ 35. Областните управители и кметовете на общините създават условия и съдействат на Агенцията за социално подпомагане, като ѝ предоставят за ползване сгради, помещения и други материални условия, необходими за осъществяването на дейността ѝ.

§ 36. Териториалните поделения на Агенцията за социално подпомагане, които са настанени в сгради - собственост на държавата или на общините, не заплащат наем.

§ 37. Съществуващите заведения за социални услуги, които са на общинска и/или държавна бюджетна издръжка към момента на влизане в сила на закона, преминават в управление на кмета на съответната община, който е и работодател на персонала в тях.

§ 38. Лицата, лицензирани за извършване на социални услуги, са длъжни да се впишат в регистъра по чл. 18, ал. 2 в тримесечен срок от влизането в сила на закона.

§ 39. В Закона за закрила на детето (обн., ДВ, бр. 48 от 2000 г.; изм., бр. 75 от 2002 г.) навсякъде думите "общински/те служби за социално подпомагане" се заменят с "дирекции/те "Социално подпомагане", думите "общинската служба за социално подпомагане" се заменят с "дирекция "Социално подпомагане", а думите "ръководителя/ят на общинската служба за социално подпомагане" се заменят с "директора/ът на дирекция "Социално подпомагане".

§ 40. В чл. 39, ал. 1 от Закона за насърчване на заетостта (обн., ДВ, бр. 112 от 2001 г.; изм., бр. 54 от 2002 г.) думите "със службите за социално подпомагане" се заменят със "с дирекциите "Социално подпомагане".

§ 41. В Закона за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите (обн., ДВ, бр. 112 от 1995 г.; изм., бр. 110 от 1996 г., бр. 123 от 1997 г.; бр. 140 от

1998 г. - Решение № 31 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 153 от 1998 г., бр. 31 от 2001 г. и бр. 75 от 2002 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 25, ал. 1 думите “Националната служба за социално подпомагане и общинските служби за социално подпомагане могат да разкриват” се заменят с “Агенцията за социално подпомагане може да разкрива”.

2. В чл. 45:

а) в ал. 1 думите “Министерството на труда и социалната политика и Националната служба за социално подпомагане разкриват” се заменят с “Агенцията за социално подпомагане разкрива”;

б) в ал. 2 думите “наредба на министъра на труда и социалната политика” се заменят с “Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане”.

§ 42. В чл. 37, ал. 3 от Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107 и 112 от 2002 г.) думите “Правилника за социално подпомагане” се заменят с “Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане”.

§ 43. В Закона за семейни помощи за деца (ДВ, бр. 32 от 2002 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 10:

а) в ал. 1 думите “общинската служба за социално подпомагане” се заменят с “дирекция “Социално подпомагане”;

б) в ал. 3 думите “решение на ръководителя на общинската служба за социално подпомагане” се заменят със “заповед на директора на дирекция “Социално подпомагане”;

в) в ал. 5 и 6 думата “Решението” се заменя със “Заповедта”.

2. В чл. 11 думите “службите по чл. 10, ал.1” се заменят с “дирекциите “Социално подпомагане”.

3. В чл. 15 думите “Национална служба за социално подпомагане” се заменят с “изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане”.

4. В чл. 16, ал. 3 думите “Националната служба за социално подпомагане” се заменят с “изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане”.

5. В § 2 от преходните и заключителните разпоредби:

а) в ал. 1, т. 3 думите “общинската служба за социално подпомагане” се заменят с “дирекция “Социално подпомагане”;

б) в ал. 2, т. 4 думите “общинските служби за социално подпомагане” се заменят с “дирекциите “Социално подпомагане”.

§ 44. Законът влиза в сила от 1 януари 2003 г.

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на 21 декември 2002 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за социално подпомагане
(Обн., ДВ, бр. 18 от 28.02.2006 г.)

.....
.....

Преходни и заключителни разпоредби

§ 10. В Закона за държавните такси (обн., Изв., бр. 104 от 1951 г.; изм., бр. 89 от 1959 г., бр. 21 от 1960 г.; ДВ, бр. 53 от 1973 г., бр. 87 от 1974 г., бр. 21 от 1975 г., бр. 21 от 1990 г., бр. 55 от 1991 г., бр. 100 от 1992 г., бр. 69, 87 от 1995 г., бр. 37, 100 и 104 от 1996 г., бр. 82, 86 от 1997 г., бр. 133 от 1998 г., бр. 81 от 1999 г., бр.

97 от 2000 г., бр. 62, 63 и 90 от 2002 г., бр. 84, 86 от 2003 г., бр. 24, 36 и 37 от 2004 г., бр. 43 от 2005 г.) в чл. 5 се създава буква "т":

"т) страните по производствата по чл. 14б от Закона за социално подпомагане."

§ 11. В Закона за интеграция на хората с увреждания (обн., ДВ, бр. 81 от 2004 г.; изм., бр. 28, 88, 94, 103 и 105 от 2005 г.) в чл. 21 т. 3 се изменя така:

"3. лицата по чл. 18, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за социално подпомагане, които предоставят социални услуги за хора с увреждания;"

§ 12. Разпоредбите на § 2, § 6, § 7, т. 1, 2, т. 3 относно думите "Лицата по ал. 1, т. 3 и 4", и т. 4, и § 11 се прилагат от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

§ 13. Параграф 3 влиза в сила от 1 юли 2006 г.

Законът е приет от 40-то Народно събрание на 16 февруари 2006 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.